

nó al dolor, al trabajo y á la muerte. Pero María, la Eva verdadera, convirtió la muerte, el trabajo y el dolor en manantiales de vida.

Para el cristiano el dolor, el trabajo y la muerte, tienen reflejos divinos, porque son instrumentos de reconciliación; porque sólo por la muerte, por el trabajo y por el dolor, puede alcanzar el hombre su rehabilitación eterna.

Comentando Natal Alejandro¹ las palabras que tomé por tema de este discurso: *Benedicta tu in mulieribus*, dice que Dios nos previene á todos con las bendiciones de su dulzura. *Prevenit nos in benedictionibus dulcedinis*. Si nosotros no nos aprovechamos de estas bendiciones y de estas gracias, culpa nuestra es; Dios está siempre dispuesto, propicio á socorrernos. Dilata tu corazón y te lo llenaré. *Dilata cor tuum et implebo illud*, dice en los Salmos; pero allí mismo se lamenta Dios con estas palabras: Y mi pueblo no oyó mi voz. *Et non audivit populus meus vocem meam.*²

(1) Nota B.

(2) Ps. LXXX. II.

Ofrecedle, señores, á Dios un corazón limpio, un corazón vacío de afectos terrenos, donde no encuentre lugar el amor del mundo y Dios lo llenará de sus bendiciones. Así desaparecerá de nosotros la maldición, el oprobio de la esterilidad; por la virtud del Espíritu Santo se formará en nosotros Cristo; y miéntras las almas pecadoras aparecerán ante Dios estériles para el bien, dando sólo á luz el mal, y con dolor: *Concepit dolorem et peperit iniquitatem*; nosotros sin dolor, con deleite, con alegría, produciremos frutos de buenas obras, que, sazonados en el tiempo por la gracia, nos prepararán el banquete de la eternidad en la gloria.

AMÉN

NOTAS

A

Heri, dilectissimi, sermo noster habitus de copula spirituali,
et conceptu Virgineo, ad partum festinat; ut quam de Spiritu
Sancto concepisse cognovimus, Deum verum et hominem ge-
nuise profiteamur. Enixa est enim puerpera Dei Filium, ut mira
dignatione, mira et incredibili pietate Deus ad corpus descen-
deret, et assumpta carne destitutos filios Adæ visitaret. Factus
est ergo Dei Filius hominis filius, ut in unitate personæ Deus
esset et homo; Deus ex substantia Patris ante secula genitus,
et homo ex substantia Patris in seculo natus. Exultavit itaque
gigas geminæ substantiæ, modulatis vocibus ex tinnulis sua-
visimis, in cithara corporis decantare, et in carnis organo com-
pacto dulcissimos sonos edere, et ineffabili concordia resonare;
ut lapides suscitaret, ligna commoveret, feras traheret, homi-
nes abstractos à carne educeret in sublime. Nam suavitate mi-
rificæ cantilenæ suscitavit de lapidibus filios Abrahæ, et ligna
silvarum, id est corda Gentilium ad fidem commovit. Feras
quoque, id est feros motus et incultam barbariem moraliter
composuit, et homines ab hominibus eductos in numerum deo-
rum instituit. Bene autem David cuius voces resonant in ex-

trema terræ, cantoris officio perfunctus est, quia de femine ejus magnus iste præceptor erat nasciturus.

Sed jam qualiter eum beata Virgo peperit adverramus. Peperit eum salva virginitate, quia salvo pudore concepit. Peperit inviolata, quia illibata suscepit. Et quia in delictis non concepit, absque dolore peperit, nullum habens in conceptione contagium, nullum passa in partu dissidium. Si enim, quod nefas est cogitare, in carnis voluptate conciperet, procul dubio in partu doloreret, dicente Scriptura, *Voluptas pœnam habet*. Unde prima parens, omissa vero et æterno gaudio, quo poterat in Dei sui amore et contemplatione perfrui, fluxa carnis voluptate resoluta corruit, et per intemperantiam ignominiosam damna passionum, et diræ mortis aculeos toleravit. Hinc est quod usque hodie Evæ filiae in dolore pariunt, et quod cum dulcedine excipiunt, in magna carnis amaritudine profundunt. Non solum autem illæ, sed et omnes filii Adam, qui in carne delectantur, carne cruciantur; ut inde cruciati, unde delectati sentiant ex verbere, quid presumpserint ex delectatione; et discant carnem non amare, nec carnis desideria perficere. Qui enim in carne seminaverit, dicente Apostolo, *de carne metet corruptionem*.

Porro Dei genitrix nec in carne delectata, nec carne cruciata, et in conceptione virginior, et in partu extitit sanior, obstetricante illa manu, de qua per Psalmistam Deo dicitur, *Fiat manus tua, ut falcat me*. Manus quippe Dei, unigenitus Patris appellatur, per quem fecit fœcula. Hæc manus facta, quando incarnata, non solum nullum vulnus inflixit, verum attestante Prophetæ, *Languores nostros ipsa tulit, et dolores nostros ipse portavit*. Plane manus ista plena remediis, plena medicinis,

sanavit omnem languorem morbos expulit, et mortuos suscitavit. Inferni claustra dissipavit, sortem ligavit, et vasa ejus diripuit, et spiritum charitatis suorum cordibus infudit. Manus ista solvit compeditos, illuminat cœcos, erigit elisos, diligit justos, custodit advenas, pupillum et viduam suscepit. Tentatos eripit a tentatione, dolentes reficit consolatione, mæstis reportat letitiam, laborantes sub umbra sua protegit, meditantibus leges scribit, orantium corda tangit, et benedicit, ut attractu confirmetur, in benedictione et amore proficiant, et perseverent in opere: dehinc ad patriam reducit, et ad Patrem perducit.

Ideo enim caro facta est, ut carne carnem traheret, et carni conjungens carnem, glutino charitatis ad Dei invisibila, et invisibilem Patrem omnipotentem, ovem erraticam reportaret. Nam quia, relicto Deo, illa in carne cecidit, necesse fuit ut hujus incarnatæ manus ministerio, quasi quodam vehiculo, ad Patrem sublevata rediret. Hac igitur obstetricante manu, Maria non solum non doluit, verum etiam in partu Virgo fuit. Hec est illa janua, de qua in Ezechielis volumine legimus. *Porta ista clausa erit principi et per eam princeps egredietur*. Per hanc nimirum princeps Regum terræ Christus egressus est, quam sicut in ingressu non aperuit, sic in egressu non patefecit. Pertransit in pace, et semita ejus non apparuit. Et si miraris clauso utero Mariæ, signatoque virginali pudicitia Deum natum; mirare quod clauso, obsecratoque aditu sepulchri ad superos rediit, et clausis januis ad discipulos introivit. Non enim tollimus admirationem, sed incredulitatem arcemus.

Omnia quæcumque voluit, Dominus fecit, et universa opera ejus mirari possunt, non investigari, *Cuncta res difficiles*, ait

Salomon, *non potest eas homo explicare sermone*. Nam ut omitterem, qualiter ex uno parvo grano ingens arborum silva oriatur; et qualiter ex Adam, et Evæ nomine, humani generis massa producta sit, aliaque innumera præteream. Quis explicet natum cyniphis de terra? unde alarum extensio, et pedum deambulatio, unde ocelli, et forma capitum; unde effigies corporis? unde aculeus tam subtilissimus, ut ab oculis interdum evanescat? Ita concavus, et perforatus, ut exhausto sanguine brevissime corpuseulum animantis impletus? Si autem inquisitione cyniphis succumbit tua ratiocinatio, o homo, erubesce altiora te querere, et fortiora te investigare. Nam si te ipsum, et brevem abyssum animi tui non colligis, in infinitatem majestatis qualiter ascendis? Qui nesci usque ad primum limitem numerare, quomodo poterit de *Arithmetica* judicare? Qui nescit quid sit punctus, aut linea, erit in perfectus in *Geometria*? Qui nescit sonum edere, musicamne poterit docere? An erit peritus *Astronomus*, nesciens quid sit motus? Ita qui se ignorat, alta Dei non penetrat.

Quid est enim humana sapientia divinæ sapientiæ comparata? Nec locum puncti, nec punctum puncti apud eam obtinet. Nam ut quoddam mirabile proferam, oculus cyniphis aliqua proportione magnitudini cœli comparari potest: humana vero mensura nulla proportione contingit divinam immensitatem. Quæ enim pars finitum infiniti? mensurabile mensurabilis? momentaneum æterni? Aut qua multiplicatione, vel numero, creatura comparabitur Creatori? Si millia millium extenderis in infinitum, casso labore coneris, et ne ulla quidem vel extrema pro proportiuncula humanam scientiam divinæ sapientiæ poteris comparare. Unde si Dei essentia contempletur, hominis

substantia non invenietur, attestante Propheta, qui ait: *Omnes gentes quasi non sint. sic sunt coram eo, et quasi momentum, et inane reputata sunt*. Et Dominus ad Moysem, *Hæc dicis filiis Israel, Qui est, misit me ad vos*. Cum se esse perhibuit, ab illis esse removit.

Crede ergo Deo humana parvitas, imo humanum nihil, et super omnipotentissima sapientia, sit firmissima argumentatio tua. Illam præpone, illam assume et de illa fac conclusionem. Credo vero quod quicumque authori suo perfecte adhæserint, non arcebuntur lege naturæ; sed supra naturam, cum authore naturæ stabilientur. Neque enim authori suo natura legem imposuit, sed author leges dedit naturæ quas voluit, et quando vult, mutata ipsa leges, sicut quando de aqua vinum fecit, et de luto formavit oculos. Quando etiam seipsum in manibus continens distribuit edendum, et bibendum discipulis suis totus extra remanens, et intus edentes se pascens. Sic (quod ad rem attinet) foras exiit clauso utero Virginis. Hæc contra incredulos, et pro incredulis dicta fint. (S. Amad. Hom. IV. De laudibus Virg. Mariæ)

**

Benedicta tu in mulieribus. Tu, o Maria, sola omnium mulierum es benedicta singulariter, quia uti virgo es, sic eris et mater; ac sicut sine libidine concipies, sic et sine dolore partires unigenitum Dei Filium, cum cæteræ mulieres posteræ

Evæ cum libidine concipient, et cum dolore pariant misellos infantes; aut certe steriles sint.

Audi S. Augustinum, sermo. 18. *De Sanctis*: «Benedicta tu in mulieribus, quæ vitam et viris et mulieribus peperisti. Mater generis nostri poenam intulit mundo, genitrix Domini nostri salutem attulit mundo. Auctrix peccati Eva, auctrix meriti Maria Eva occidendo obfuit, Maria vivificando profuit. Illa percussit, ista sanavit. Pro inobedientia enim obedientia commutatur, fides pro perfidia compensatur». Reipsa ergo hic angelus B. Virginem salutat laudatque iisdem elogiis quibus Joachim pontifex cum toto populo salutavit Judith redeuntem a cæde Holofernis, cap. XV, 10: «Tu gloria Jerusalem, tu lætitia Israel, tu honorificentia populi nostri, quia fecisti viriliter, et confortatum est cor tuum, eo quod castitatem amaveris, etc., ideo et manus Domini confortavit te, et ideo eris benedicta in æternum». Audi et B. Petrum Chrysologum, *serm. 145*, in hæc verba: «Vere benedicta, quæ fuit major cœlo, fortior terra, orbe latior. Nam Deum quem mundus non capit, sola cepit. Portavit eum qui portat orbem, genuit genitorem suum, nutritivit omnium viventium nutritorem. Fuit olim Patriarcharum benedictio in pinguedine terræ. Ecce terra nostra dedit fructum suum». Et Andreas Hierosolymitanus in hæc eadem verba. «Vere, inquit, benedicta tu, quam Ezechiel verum solis ortum proclamavit. Sola vere benedicta es, quam montem magnum vir ille desiderabilis Daniel vidit, ac montem obumbrantem Habacuc ille admirabilis; montem præterea Dei, montem pinguem, montem quem Deo inhabitare placuit. Benedicta tu, quam Zacharias vir divinissimus, aureum candelabrum septem vidi lychinis ornatum, nimirum illis septem Spiritus Sancti donis clarum

ac lucidum. Vere benedicta tu, vívidi nostrí ligni paradisus, quæ ipsum horti Eden colonum, Christum, inquam, Dominum intra te habes, figuris adumbratum, qui ineffabili quadam potentia fluminis instar vivi parvum uterum tuum egressus quatuor velut initis per Evangelium suum orbis faciem irrigavit.»

In mulieribus.—Ut significet B. Virgini inesse quidquid est optimum in triplici mulierum statu. Hæ enim virgines sunt, viduae, aut matrimonio conjunctæ. In virginitate integritas laudatur, sterilitas non item. In viduis libertas animi commendatur, non solitudo, cum scriptum sit Eccle. IV. «Væ soli, quia cum ceciderit, non habet sublevantem se», etc. In conjugio proliis educatio in bonis censetur, virginitatis jactura non item. Sola B. Virgo præ cunctis mulieribus virginitatem habuit sine sterilitate; animi libertatem sine defectu consortii, cum vere fuerit Joseph desponsata: et quod his majus est, absque violatione virginea pudoris, proliis fœcunditatem. Itaque e triplice statu feminarum, quidquid boni est, adscivit; quidquid mali, repulit. Unde merito angelus præ cunctis mulieribus eam predicat benedictam. (Corn. A. Lapide, Comm. in Lucam, cap. I.)

Benedicta tu in mulieribus, quæ illam generalem maledictionem evasisti, qua dictum est: In tristitia paries filios; et nihilominus illam, qua secutum est, maledicta sterilis in Israel: ac singularem consecuta es benedictionem, ut nec sterilis maneas, nec cum dolore parturias. Dura necessitas, et grave jugum super omnes filias Evæ. Et si parturiunt, cruciantur: et si non parturiunt, maledicuntur. Et dolor prohibet parere, et non parere maledictio. Quid facies, Virgo, quæ hæc audis, quæ hæc

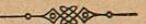
legis? Si parturis, angustiaris; si sterilis manes, malediceris. Quid eliges virgo prudens? Angustiae, inquit, mihi sunt undique: melius est tamen mihi maledictum incurrere, et castam manere, quam prius quidem concipere per concupiscentiam, quod merito post cum dolore parturiam. Hinc etenim et si video maledictum, sed non peccatum: illinc vero et peccatum simul et cruciatum. Denique haec maledictio quid aliud est, quam hominum exprobratio? Neque ob aliud sanedicitur sterilis maledicta, nisi quod opprobio et contempti sit habenda tanquam inutilis et infructuosa, et hoc in Israel tantum. Mihi autem proximum est, quod hominibus displico, dum me possim virginem castam exhibere Christo. Eligis in Israel esse contemp-tibilis, et ut illi placeas, cui te probasti maledictum incurrere sterilitatis, et ecce maledictio benedictione commutatur, sterilitas fœcunditare recompensatur. Aperi virgo expande gremium, præpara uterum, quia ecce facturus est tibi magna qui potens est, in tantum, ut pro maledictione Israel beatam te dicant omnes generationes. Confortare ergo virgo fœcunda, mater intacta, quia non eris in Israel ultra maledicta, neque inter steriles depurata. (S. Bernar. super *Missus*.)

B

Benedicta tu in mulieribus; quia concipies et paries Filium Dei, Messiam Israeli promissum: *Qui est super omnia Deus benedictus in sæcula*. Benedicta tu in mulieribus, quæ genera-lem illam maledictionem evasisti, quæ dictum est: *In tristitia paries filios*, et nihilominus illam qua dictum est: *Maledicta sterilis in Israel*: ac singularem consecuta es benedictionem, ut nec sterilis maneas, nec cum dolore parturias. Ne suspee-tam habeas fœcunditatem quia non aufert integratatem. Conci-pies, sed sine peccato: gravida eris, sed non gravata; paries, sed non cum tristitia: nescies virum, et gignes filium. Illius eris mater, cuius Deus est pater. Filius paternæ claritatis, erit corona tuæ castitatis; sapientia paterni cordis, erit fructus uteri virginalis. Deum paries, et de Deo concipies.

Benedicta tu in mulieribus. Deus prævenit nos in benedic-tionibus dulcedinis. Si benedictionibus ejus et gratiis non cu-mulamur, culpa nostra est. Deus paratus est dare: os cordis aperiamus et Spiritum attrahamus: *Dilata os tuum, et implebo illud* (inquit). *Et non audivit populus meus voem meam*. Offer Deo cor mundum, cor terrenis affectibus, mundique amore vacuum; et illud benedictionibus fuis Dominus implebit. Id typice ostendit Elisæus Propheta, viduæ imperans, ut omnia vasa vacua oleo impleret; cumque clauso ostio implevisset om-

nia, etiam ab omnibus vicinis commodata, dixit filio: *Affer mihi adhuc vas. Et ille respondit: Non habeo: stetitque oleum.* Deus gratiæ suæ oleum in cor nostrum infundere non desinit, si terrenis affectibus vacuum fuerit; si clauso ostio bonam voluntatem, rectam intentionem, puras preces, cor immaculatum, corpus castum, sancta opera illi offeramus: quæ quidem omnia ipsius munera sunt: *Dominus dabit benignitatem, et terra nostra dabit fructum suum.* Auferetur a nobis sterilitatis maledictio et opprobium: Spiritu Sancti virtute Christus formabitur in nobis: sine dolore pariemus fructus bonorum operum, cum delectatione et suavitate, quia ex charitate; cum e contra peccatorum animæ steriles sint in bono, et malum cum dolore pariant: *Concepit dolorem, et peperit iniquitatem.* (Nat. Alex. Expos. S. Ev. secund. Luc., I, Sensus. Moralis.)

ET BENEDICTUS FRUCTUS VENTRIS
TUI, JESUS

Último sermón del Novenario.